

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců JUDr. Věry Šimůnkové a Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D. ve věci žalobce **Mgr. J. K.**, bytem X, zastoupeného Pavlem Uhlem, advokátem se sídlem Kořenského 1107/15, 150 00 Praha 5, proti žalovanému **Rejstříku trestů**, se sídlem Soudní 988/1, 140 00 Praha 4, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem

t a k t o :

- I. Žaloba s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zaslanou dne 28. 6. 2016 Městskému soudu v Praze, domáhá určení, že evidence odsouzení žalobce rozsudkem Okresního soudu Praha - západ (dále jen „okresní soud“) ze dne 7. 9. 2015, č. j. 9 T 57/2015 - 167, ve výpisu z evidence Rejstříku trestů je nezákonným zásahem. Zdejšímu soudu byla věc přikázána usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2016, č. j. Nad 186/2016 - 21.

Žalobce v žalobě uvedl, že byl výše uvedeným rozsudkem okresního soudu odsouzen pro trestný čin krádeže s tím, že soud vyslovil vinu žalobce, ale podle § 40 odst. 1 a § 47 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“) upustil od potrestání za současného uložení ochranného léčení v ambulantní formě. Žalovaný na základě tohoto rozsudku zanesl údaje o tomto odsouzení do jím vedené evidence. Žalobce si nechal dne 22. 6. 2016 vyhotovit výpis z evidence Rejstříku trestů, v němž jsou tyto údaje uvedeny. Žalobce je přesvědčen, že tyto údaje jsou sice v souladu se zákonem, ale tento stav je důsledkem protiústavního ustanovení obsaženého v trestním zákoníku a tedy je

protiprávní. Podle § 105 odst. 7 trestního zákoníku se na žalobce jako pachatele, u nějž bylo upuštěno od potrestání, v důsledku současně uloženého ochranného léčení nehledí, jako by nebyl odsouzen. To znamená protiústavní diskriminaci na základě zdravotního stavu, neboť se trestného činu dopustil ve stavu zmenšené přičetnosti, který byl důsledkem jeho duševní choroby. Pokud by se stejného trestného činu dopustil nikoliv pod vlivem duševní choroby a nebyl by důvod ukládat ochranné opatření, hledělo by se na něj při upuštění od potrestání, jako by nebyl trestán. Ochranné léčení může přitom trvat po dobu několika let, případně i doživotně. Žalobce je tak znevýhodněn oproti pachatelům, kteří se trestného činu dopustili, aniž by duševní poruchou trpěli. Naopak ochranná opatření uložená pachatelům, u nichž byla shledána úplná nepřičetnost, evidována nejsou a tito pachatelé záznam ve výpisu z evidence Rejstříku trestů nemají. Žalobce je tak znevýhodněn jak oproti pachatelům plně přičetným, tak oproti pachatelům zcela nepřičetným. Z hlediska ochrany společnosti neexistuje důvod prodlužovat dobu, po níž trvá záznam ve výpise z rejstříku trestů.

Podle žalobce již samotný záznam ve výpisu z evidence Rejstříku trestů představuje sankci, kterou je stížen v důsledku uložení ochranného opatření, ačkoliv toto nemá být trestem a jeho účel a smysl je od smyslu a účelu trestu zcela odlišný. Tento stav je v rozporu s čl. 40 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle kterého jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy. Žalobce však stíhá trest, ačkoliv soud rozhodl, že se od uložení trestu žalobci upouští. Tato sankce je sice důsledkem rozhodnutí soudu, avšak nikoli takového, kterým by mu byl ukládán trest. Tato sankce navíc může trvat i doživotně. Nutnost trvání ochranného léčení sice soud musí každé dva roky přezkoumat, nejedná se však o rozhodování o dalším trvání trestu, ale předmětem řízení je posouzení zdravotního stavu.

Pro žalobce, který má vysokoškolské právnické vzdělání, představuje záznam v evidenci Rejstříku trestů absolutní překážku ke všem tradičním právnickým povoláním a má dopad na jeho profesní kariéru. V důsledku jeho zdravotního stavu dochází k zásahu do jeho práva na svobodnou volbu povolání podle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Zákonodárce ustanovením § 105 odst. 7 trestního zákoníku zasáhl do ústavně chráněných práv některých odsouzených, přičemž sleduje cíl, kterého tímto opatřením nelze dosáhnout. Toto ustanovení je proto nutno označit za protiústavní, neboť omezení ústavně chráněných práv není v tomto případě pro dosažení sledovaného účelu nezbytné. Žalobce rovněž uvedl, že podáním žaloby nesleduje výhradně svůj zájem a ochranu svých veřejných subjektivních práv, ale je motivováno také snahou zlepšit postavení osob, které se nacházejí ve stejné či podobné pozici a které nedisponují potřebnými možnostmi pro vedení podobného sporu. Žalobce k žalobě předložil mimo jiné vyjádření Psychiatrické nemocnice Bohnice. Žalobce v žalobě navrhl, aby soud přerušil řízení a předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 105 odst. 7 trestního zákoníku. Jinak žalobce soudu navrhuje, aby určil, že evidence jeho výše uvedeného odsouzení ve výpisu z evidence Rejstříku trestů je nezákonným zásahem.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhl odmítnutí žaloby, eventuálně její zamítnutí. Uvedl, že podle § 5 zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění zákona č. 204/2015 Sb. (dále jen „zákon o Rejstříku trestů“) ve spojení s přílohou č. 4 instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 505/2001-Org., kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „v. k. ř.“) okresní soud vyplnil trestní list a tento elektronicky zaslal žalovanému. Údaje z něj byly pak následně založeny do evidence odsouzených osob. Obsah evidence odsouzených osob tvoří pouze údaje z trestních listů, které žalovaný eviduje ve většině případů automaticky. Hlavním účelem žaloby je odstranění nepříznivého důsledku odsouzení spočívající v evidenci záznamu o odsouzení žalobce ve výpisu z evidence Rejstříku trestů. Tato věc nepatří do pravomoci krajského soudu, neboť

k odstraňování nepříznivých důsledků odsouzení je příslušný okresní soud podle § 363 a násl. zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“). Předpokladem provedení záznamu v evidenci Rejstříku trestů je zaslání trestního listu soudem, tj. úkon, který je součástí výkonu rozhodnutí v trestních věcech. Evidence záznamu je také součástí tohoto výkonu. Přezkoumávání toho, zda má být záznam uveden ve výpisu z evidence Rejstříku trestů, tak není v pravomoci krajského soudu, neboť žalovaný zde nevystupuje jako správní orgán podle § 4 odst. 1 písm. a) a § 82 s. ř. s. a ani nevykonává působnost ve veřejné správě. V žalobě tvrzený zásah je pouze důsledkem postupu okresního soudu, který vydal odsuzující rozsudek a následně aplikoval § 105 odst. 7 trestního zákoníku, když podle přílohy č. 4 v. k. ř. žalovanému zaslal trestní list obsahující údaje o odsouzení žalobce. Žalovaný tak zaznamenal do výpisu z rejstříku trestů pouze údaje uvedené v tomto trestním listu, o kterých ho soud vyrozuměl. Žalovaný nemá žádnou pravomoc odmítat či opravovat údaje o odsouzení, které jsou výsledkem trestního stíhání. Proto není pasivně legitimován ve smyslu § 83 s. ř. s., tj. není nositelem oprávnění opravit či změnit záznam v evidenci rejstříku trestů, neboť to je oprávněn činit pouze podle informace od soudu, který je příslušný podle předpisů upravujících trestní řízení. Žalovaný k vyjádření přiložil rovněž trestní list okresního soudu ve věci žalobce ve formátu XML.

Žalobce v replice uvedl, že nesdílí názor, že k řízení není příslušný správní soud. Žalobce se nedomáhá toho, aby mu bylo odsouzení zahlazeno, neboť to § 105 odst. 1 trestního zákoníku neumožňuje. Je mu známa judikatura, podle níž správním soudům nepřísluší přezkoumávat postup orgánů činných v trestním řízení, ale žalovaný orgánem činným v trestním řízení nemůže být za žádných okolností. Podle § 2 odst. 1 zákona o Rejstříku trestů vede žalovaný evidenci fyzických a právnických osob pravomocně odsouzených soudy v trestním řízení, přičemž shromažďování a evidence osobních údajů je zásahem do práv a právem chráněných zájmů, a proto je žalovaný správním orgánem. Žalobce je přesvědčen, že zásahu se nedopustil okresní soud, neboť žalobce se nedomáhá ochrany před tím, že žalovanému byl zaslán trestní list. Tento úkon sám o sobě totiž nijak nezasahuje žalobcova práva. Ta byla zasažena teprve v okamžiku, kdy žalovaný údaje ze zaslání trestního listu zanesl do jím vedené evidence. Proto je původcem zásahu žalovaný. Žalobce nezpochybňuje, že žalovaný je vázán zákonem a že nemohl postupovat jinak. Je však přesvědčen, že tento postup je v rozporu s ústavním pořádkem a jedná se o nezákonný zásah.

Před věcným projednáním žaloby byl zdejší soud povinen zkoumat, zda jsou splněny podmínky řízení, bez čehož by žaloba nemohla být projednána a musela by být pro tento nedostatek odmítnuta.

Žalovaný ve svém vyjádření namítl, že žaloba by měla být odmítnuta, neboť on ve věci nevystupuje jako správní orgán ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) a § 82 s. ř. s. S tímto názorem soud nesouhlasí.

Podle § 4 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je správním orgánem orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, jakož i fyzická nebo právnická osoba nebo jiný orgán, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy.

Podle § 82 s. ř. s. se může každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (zde zákon zavádí legislativní zkratku „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, domáhat u soudu žalobou ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Podle § 1 zákona o Rejstříku trestů je žalovaný organizační složkou státu a účetní jednotkou, která je podřízena Ministerstvu spravedlnosti; v čele žalovaného je ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti. Žalovaný zejména vede evidenci Rejstříku trestů, evidenci přestupků a poskytuje zákonem stanovené informace příslušným orgánům jiného členského státu Evropské unie (srov. § 2 odst. 1 a 2, § 2b a násl., § 16d a násl., § 16i a násl. zákona o Rejstříku trestů). Ze zákona o Rejstříku trestů je proto třeba dovodit, že žalovaný je orgánem moci výkonné (je organizační složkou státu zřízenou zákonem a podřízenou Ministerstvu spravedlnosti jako ústřednímu správnímu úřadu).

Soud souhlasí se žalovaným v tom, že činnost orgánů moci výkonné, při níž vystupují jako orgány činné v trestním řízení, nepodléhá přezkumné pravomoci soudů ve správním soudnictví (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2010, č. j. 7 Aps 1/2010 - 53, a ze dne 4. 10. 2011, č. j. 2 As 93/2011 - 79, č. 2462/2012 Sb. NSS). Žalovaný však, jak správně poukazuje žalobce, orgánem činným v trestním řízení není (srov. § 12 odst. 1 a 2 trestního řádu). Soudy ve správním soudnictví při posuzování své přezkumné pravomoci vůči správním orgánům vycházejí z tzv. materiálního vymezení veřejné správy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2006, č. j. 4 Aps 3/2005-35, č. 905/2006 Sb. NSS). To znamená, že veřejnou správou je taková činnost, která není svou povahou ani činností zákonodárnou, ani činností soudní. Žalovaný je orgánem moci výkonné. Z výše uvedeného přitom vyplývá, že náplní jeho činnosti jsou evidenční a s nimi spojené úkony, které – byť částečně s výkonem soudní moci souvisejí – nelze ani v materiálním smyslu, tedy podle jejich povahy chápat jako výkon soudnictví (nejedná se o rozhodování právních sporů nebo rozhodování o vině a trestu za trestné činy). Jeho činnost jako orgánu moci výkonné nemůže být chápána jako výkon soudnictví, neboť soudní moc vykonávají jménem republiky nezávislé soudy (čl. 81 Ústavy). Jeho činnost nemůže být považována ani za zákonodárství, ani dle své povahy, ani proto, že moc zákonodárná náleží Parlamentu ČR (čl. 15 odst. 1 Ústavy).

Vedle toho tedy, že žalovaný je orgánem moci výkonné a vykonává úkoly v oblasti veřejné správy, se zdejší soud domnívá, že (minimálně některé) tyto úkoly žalovaný provádí v rámci tzv. vrchnostenské veřejné správy a jeho některé úkony tak mohou mít povahu zásahu. Žalovaný se proto může dopustit jednorázového a protiprávního „útoku“ vůči veřejným subjektivním právům, který představuje přímý zásah do právní sféry a ohrožení po právu existujícího stavu, který nemá podobu rozhodnutí (k takovému vymezení zásahu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2007, č. j. 5 Aps 6/2006 - 47). Ačkoliv evidenční úkony, jejichž podkladem je vrchnostenský akt jiného orgánu veřejné moci, samy o sobě do právní sféry jednotlivců zásadně nezasahují (srov. např. usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 4. 1997, sp. zn. 16 Ca 52/1997), provedení evidenčního úkonu, k němuž nejsou splněny zákonné podmínky, zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. představovat může (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008 - 98). Výpis z evidence Rejstříku trestů je pak pouhým osvědčením o údajích v této evidenci uvedených v rozsahu stanoveném zákonem. Jako osvědčení tak rovněž samo o sobě nemůže zasahovat do veřejných subjektivních práv žalobce. Ani v tomto případě však není vyloučeno, aby byl prostřednictvím zásahové žaloby napadnut postup žalovaného, který nebyl v souladu se zákonem a jehož projevem je tento výpis, jehož obsah je se zákonem v rozporu.

Z těchto důvodů proto soud žalovaného považuje za správní orgán ve smyslu § 82 ve spojení s § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., který je podle § 83 s. ř. s. v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem pasivně procesně legitimovaný. Z tohoto důvodu proto soud neshledal důvod pro odmítnutí žaloby.

Soud tak po zjištění, že jsou splněny podmínky jejího věcného projednání, podanou žalobu projednal a dospěl k závěru, že není důvodná. Soud přitom rozhodl bez jednání, neboť žalobce, ani žalovaný nevyjádřili s takovým projednáním věci nesouhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Podle § 105 odst. 7 trestního zákoníku i v případě, že uplynula doba uvedená v § 105 odst. 1, odsouzení nelze zahladit, nebylo-li dosud vykonáno nebo jinak ukončeno uložené ochranné opatření; toto ustanovení se přiměřeně použije i tam, kde trestní zákon stanoví, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen.

Podle § 3 odst. 1 zákona o Rejstříku trestů jsou v evidenci Rejstříku trestů založeny údaje z trestních listů všech osob pravomocně odsouzených soudy České republiky.

Podle § 3 odst. 3 zákona o Rejstříku trestů se pro účely tohoto zákona trestním listem rozumí oznámení soudu, které obsahuje údaje o: odsouzené osobě, aby nebyla zaměnitelná s jinou osobou; soudu a spisové značce trestní věci; rozhodnutí o vině, trestu a o ochranném opatření a o jejich výkonu; rozhodnutí soudu při podmíněném odsouzení nebo podmíněném propuštění z výkonu trestu nebo upuštění od výkonu jeho zbytku; udělení milosti; účasti odsouzeného na amnestii; zahlazení odsouzení.

Podle § 5 zákona o Rejstříku trestů jsou mimo jiné soudy povinny neprodleně žalovanému zasílat trestní listy osob pravomocně odsouzených a sdělovat i všechny další skutečnosti důležité pro zápis v evidenci nebo pro změnu zápisu.

Z přílohy č. 4 v. k. ř. vyplývá mimo jiné následující: Skončí-li trestní stíhání pravomocným odsouzením, soud, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, vyplňuje trestní list, který zasílá elektronicky žalovanému. Do Rejstříku trestů se zapisují odsouzení pro trestné činy, i když od potrestání bylo upuštěno. Trestní listy se vyhotovují a zasílají žalovanému pomocí výpočetní techniky; ve spise se vyznačí výsledek zpracování žalovaným. Trestní list vyplní v informačním systému soudu pověřený zaměstnanec soudní kanceláře; za správné provedení odpovídá vedoucí soudní kanceláře a předseda senátu (samosoudce); v složitějších případech si vyžádá vedoucí soudní kanceláře pokyn předsedy senátu (samosoudce), případně asistenta soudce, vyššího soudního úředníka nebo soudního tajemníka. Trestní list je třeba vyhotovit bezprostředně poté, kdy rozsudek nabyde právní moci a spis je k dispozici soudu prvního stupně.

Podle § 13 zákona o Rejstříku trestů se mimo jiné ve výpisu z evidence Rejstříku trestů uvedou všechna odsouzení včetně údajů o průběhu výkonu uložených trestů a ochranných opatření, pokud se podle zákona na pachatele nehledí, jako by nebyl odsouzen, a to včetně odsouzení cizozemskými a mezinárodními soudy, na která se hledí jako na odsouzení soudy České republiky.

V projednávané věci se žalobce domáhá určení, že evidence jeho odsouzení okresním soudem ve výpisu z evidence Rejstříku trestů je nezákonná. Z žalobcem předložených listin vyplývá a není mezi účastníky sporné, že žalobce byl výše uvedeným rozsudkem okresního soudu ze dne 7. 9. 2015 shledán vinným ze spáchání trestného činu krádeže, avšak okresní soud podle § 40 odst. 1 a § 47 odst. 1 trestního zákoníku upustil od potrestání za současného uložení ochranného léčení sexuologického v ambulantní formě podle § 99 odst. 1 trestního zákoníku. Odvolání státního zástupce proti tomuto rozsudku bylo zamítnuto usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2015, č. j. 11 To 465/2015 - 186. Rozsudek okresního soudu tak nabyl právní moci dne 29. 10. 2015. Ačkoliv bylo v případě žalobce upuštěno od potrestání, s ohledem na § 105 odst. 7 trestního zákoníku věty za středníkem se na něj z důvodu uložení ochranného léčení nehledí, jako by nebyl odsouzen. Z tohoto důvodu zaslal okresní soud žalovanému vyplněný trestní list, který odsouzení žalobce zapsal

do evidence Rejstříku trestů, a odsouzení žalobce bylo uvedeno ve výpisu, o jehož vydání požádal dne 22. 6. 2016.

Soud předně uvádí, že řízení ve správním soudnictví je založeno mimo jiné na principu subsidiarity soudní ochrany. Z něj vyplývá, že soudy ve správním soudnictví mají působit tam, kde již jednotlivec nemůže hledat ochranu u veřejné správy samotné. Zároveň musí soudy ve správním soudnictví vykonávat svou činnost tak, aby nepřipustně nezasahovaly do postavení a úkolů samotných vykonavatelů veřejné správy. Soudy ve správním soudnictví totiž tuto činnost veřejné správy nenahrazují, pouze ji kontrolují. Zároveň je tento druh soudní kontroly veřejné správy založen na zásadě dispoziční, z níž mimo jiné vyplývá, že rozsah správního sporu, a tedy rozsah této kontrolní činnosti (co do její šíře a samotných důvodů) určuje zásadně žalobce. Všechny tyto principy se přitom výrazně projevují v úpravě řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem.

Jako žalovaného žalobce označil Rejstřík trestů a za zásah považuje uvedení pravomocného odsouzení žalobce ve výpisu z evidence Rejstříku trestů. Již výše soud uvedl, že nezákonnost postupu žalovaného nelze *a priori* vyloučit, a je proto žalobu třeba meritorně projednat. Na druhou stranu je však třeba zdůraznit, že vzhledem k uvedenému může být předmětem přezkumné činnosti soudu pouze jednání žalovaného jako objektu této přezkumné činnosti a jejím předmětem pak může být pouze jednání žalovaného, jehož následkem je uvedení pravomocného odsouzení žalobce ve výpisu z evidence Rejstříku trestů. Jako kritérium tohoto přezkumu pak mohou být pouze ty prameny práva, které žalovaný při uvedené činnosti aplikoval či byl povinen aplikovat a jejichž (ne)aplikace by způsobila potenciální nezákonnost tvrzeného zásahu.

Ze žaloby a repliky žalobce na jednu stranu vyplývá, že žalobce považuje za napadený zásah „zanesení“ údajů obsažených v trestním listu žalovaným do evidence Rejstříku trestů, jehož projevem je uvedení údaje o pravomocném odsouzení žalobce ve výpisu z evidence Rejstříku trestů ze dne 22. 6. 2016. Na stranu druhou je však argumentace žalobce z převažující části založena na tvrzené diskriminaci a neústavnosti důsledků vyplývajících z § 105 odst. 7 trestního zákoníku věty za středníkem. Soud proto považuje za nezbytné zdůraznit dvě východiska přezkumu činnosti žalovaného v rámci projednávaného sporu.

Zaprvé platí, že, žalovaným zásahem nemůže být právní předpis. Z judikatury Ústavního soudu vyplývá, že za zásah orgánu veřejné moci nelze považovat legislativní činnost či vydání podzákonného předpisu, a to ani v případě, když jeho ustanovení podle tvrzení porušují základní právo jednotlivce (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 7. 1994, sp. zn. I. ÚS 92/94; usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 12. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 37/10). Tento závěr je přitom plně přenositelný i na projednávanou věc. Zdejší soud nemůže k žalobě na ochranu před nezákonným zásahem přezkoumávat ustanovení právního předpisu (zde § 105 odst. 7 trestního zákoníku) nebo důsledky z něj vyplývající, a to včetně toho, zda v případě žalobce nastala, či nenastala právní fikce (neodsouzení) nebo zda to, zda nastala, či nenastala, je protiprávní, eventuálně protiústavní, či nikoliv. Podstata správního soudnictví spočívá v přezkoumávání a hodnocení činnosti správních orgánů, tedy zda jejich postup byl v souladu s právem, čili nic. Nadto zásahovou žalobou napadený zásah musí být konkrétní a individualizovaný, musí být konkrétním jednáním směřujícím vůči individualizované osobě, proti které byl přímo zaměřen nebo proti které bylo v jeho důsledku přímo zasaženo (srov. § 82 s. ř. s.). Právní předpis je naopak kritériem pro hodnocení žalobou napadeného jednání správních orgánů, a není tak předmětem přezkumné činnosti správních soudů. Proto se zcela mimo rámec možného přezkumu zdejším soudem nachází námitka žalobce, podle které zákonodárce zakotvením pravidla v § 105 odst. 7 trestního zákoníku zasáhl do ústavně chráněných práv některých odsouzených. Zde se tvrzený objekt a předmět

(orgán moci zákonodárné a ustanovení trestního zákoníku) vymyká přezkumné činnosti zdejšího soudu. Pokud navíc žalobce uvádí, že podáním žaloby nesleduje výhradně svůj zájem a ochranu svých veřejných subjektivních práv, ale je motivováno také snahou zlepšit postavení jiných osob, je to pro projednání této žaloby rovněž zcela bezpředmětné. Jak totiž plyne z výše uvedeného, soud může zkoumat pouze konkrétní zásah vůči individualizované osobě, a to za účelem poskytnutí ochrany jejím veřejným subjektivním právům (srov. § 2 s. ř. s.).

Zadruhé platí, že s ohledem na pravomoc soudů ve správním soudnictví může být uvedeným předmětem přezkumu pouze činnost žalovaného. Zde je však třeba zdůraznit, že žalovaný § 105 odst. 7 trestního zákoníku neaplikuje, a proto se nemůže zdejší soud zabývat tímto ustanovením ani jako kritériem pro hodnocení postupu žalovaného. Žalovaný, jak ostatně sám správně uvádí, aplikuje pouze výše uvedená ustanovení zákona o Rejstříku trestů, eventuálně ustanovení v. k. ř. Z nich, jakož i z vyjádření žalovaného přitom vyplývá, že žalovaný pouze do evidence Rejstříku trestů zapisuje údaje vyplývající s příslušným soudem vyplněného trestního listu. Tato činnost přitom probíhá prostřednictvím prostředků výpočetní techniky a z podstatné části automaticky. Které údaje se pak objevují ve výpisu z evidence Rejstříku trestů, pak opět upravuje zákon o Rejstříku trestů. Žalovaný má při těchto činnostech velmi omezené možnosti vlastní činnosti z hlediska technického, ale zejména z pohledu právního. Je totiž nezbytné zdůraznit, že je zcela nepřípustné, aby žalovaný jako orgán moci výkoné posuzoval, hodnotil, nebo dokonce opravoval výsledky postupu orgánu moci soudní, tedy výsledky rozhodování o vině a trestu za trestné činy, či do těchto výsledků jakkoliv jinak zasahoval. To se pochopitelně týká rovněž odsuzujícího rozsudku okresního soudu, kterým byl žalobce shledán vinným. K tomu žalovaný není vůbec příslušný a takový či jemu obdobný zásah do činnosti soudů by musel být shledán rozporným s principem dělby moci, zakotveným v čl. 2 odst. 1 Ústavy (srov. v tomto ohledu inspirativní rozhodnutí rakouského Ústavního soudu ze dne 4. 10. 2006, sp. zn. B742/06, dostupné na www.ris.bka.gv.at).

Jen ve výše uvedeném rámci proto zdejší soud přezkoumával zapsání údajů o pravomocném odsouzení žalovaným do evidence Rejstříku trestů a jejich uvedení ve výpisu z evidence Rejstříku trestů.

Z podkladů předložených žalobcem a žalovaným soudem nevyplývá, že by se žalovaný ve věci žalobce jakkoliv odchýlil od svých povinností vyplývajících ze zákona o Rejstříku trestů a v. k. ř. Údaje obsažené v trestním listě se shodují s údaji o odsouzení dle rozsudku okresního soudu ze dne 7. 9. 2015. Tyto údaje jsou pak obsahově zcela shodné s těmi, které jsou uvedeny v žalobcem předloženém výpisu z evidence Rejstříku trestů. Lze proto vycházet z toho, že žalovaný řádně zapsal údaje poskytnuté mu okresním soudem do evidence Rejstříku trestů. Nic tak nenasvědčuje tomu, že by při zapisování údajů o pravomocném odsouzení do evidence Rejstříku trestů, uchovávání těchto údajů a jejich uvádění ve výpisu z evidence Rejstříku trestů v rozsahu stanoveném zákonem o Rejstříku trestů žalovaný jakkoliv pochybil. Ostatně i sám žalobce uvádí, že žalovaný je vázán zákonem a že nemohl postupovat jinak. O nezákonný zásah žalovaného by se hypoteticky mohlo jednat kupříkladu v případech, kdy by žalovaný zapsal údaje v rozporu s trestním listem, kdy by učinil záznam v evidenci Rejstříku trestů u osoby, která nebyla pravomocně odsouzena nebo kdy by ve výpisu z evidence Rejstříku trestů uváděl údaje o pravomocných odsouzeních, která se však podle zákona v tomto výpisu uvádět nemají. K takovému ani obdobnému pochybení však ze strany žalovaného v případě žalobce nedošlo. Nezákonnost postupu žalovaného proto soud neshledal.

Soud dále nesouhlasí s námitkou žalobce, že uvedení jeho odsouzení ve výpisu z evidence Rejstříku trestů představuje sankci – trest, o němž by měl podle čl. 40 odst. 1 Listiny základních práv a svobod rozhodovat soud. Zapsání pravomocného odsouzení v evidenci Rejstříku trestů a jeho uvedení ve výpisu z evidence Rejstříku trestů obecně za trest nelze považovat, neboť se jedná pouze o zaznamenání tohoto pravomocného odsouzení soudem v rámci trestního řízení. Toto zapsání je s pravomocným odsouzením bezprostředně spojeno a je jeho důsledkem.

Z rozhodovací činnosti Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) vyplývá, že je rozdíl mezi trestem a opatřeními, které se týkají realizace uloženého trestu (rozhodnutí ESLP ze dne 6. 9. 2011, *Müller proti České republice*, stížnost č. 48058/09). Záznam pravomocného odsouzení v evidenci Rejstříku trestů a jeho uvedení ve výpisu z evidence Rejstříku trestů se přitom podle zdejšího soudu týká pouze realizace dříve soudem uložené sankce. Takové opatření může mít preventivní a odstrašující účel, ale není trestem (srov. obdobně rozsudek ESLP ze dne 17. 12. 2009, *B. B. proti Francii*, stížnost č. 5335/06, § 33 - 46). Záznam do takového rejstříku může být pomocným kritériem při posuzování závažnosti původní sankce při zvažování, zda se jedná o trest za trestní obvinění ve smyslu Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (srov. rozhodnutí ESLP ze dne 9. 2. 2006, *Rabus proti Německu*, stížnost č. 43371/02). Vzhledem k tomu nemůže být tedy podle zdejšího soudu ani v případě žalobce záznam o jeho pravomocném odsouzení v evidenci Rejstříku trestů, který je rovněž obsažen ve výpisu z evidence Rejstříku trestů, považován za trest, i když bylo v případě žalobce od potrestání upuštěno. Nepřípadný je odkaz žalobce na povahu záznamu stanoveného počtu bodů v registru řidičů, který naopak trestem je (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 114/2014 - 55), neboť tento záznam může mít samostatné právní důsledky, kdežto výpis z evidence Rejstříku trestů nikoliv. Tato žalobní námitka je proto nedůvodná.

Výpis z evidence Rejstříku trestů je pouze osvědčením toho, zda určitá osoba byla (vůbec) pravomocně odsouzena za spáchání trestného činu nebo zda se (v případě, že pravomocně odsouzena byla) na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena, nebo nikoliv. Tento výpis umožňuje mimo jiné ověřit splnění zákonem stanovené podmínky bezúhonnosti, například ze strany potenciálních zaměstnavatelů či veřejnoprávních subjektů, u nichž se osoba uchází o výkon povolání. Nesplnění podmínky bezúhonnosti proto nelze spatřovat v obsahu výpisu z evidence Rejstříku trestů, jak naznačuje žalobce, ale v existenci pravomocného odsouzení za spáchání trestného činu, jestliže se na osobu nehledí, jako by nebyla odsouzena (právní úprava může dokonce stanovit úpravu přísnější). Pokud by se tak kupříkladu na žalobce již hledělo, jako by nebyl odsouzen, avšak z jakéhokoli důvodu by byla informace o jeho pravomocném odsouzení nadále uvedena v evidenci Rejstříku trestů, neznamenaloby to, že se na něj, jako by nebyl odsouzen, nehledí nebo že podmínku bezúhonnosti nesplňuje. Zapsání do evidence Rejstříku trestů a uvedení v jeho výpisu tedy nemají v tomto ohledu žádné samostatné důsledky. Důsledky tvrzené žalobcem vyplývají z toho, že se na něj nehledí, jako by nebyl odsouzen (§ 105 odst. 7 věta za středníkem trestního zákoníku), nikoliv z toho, že je jeho pravomocné odsouzení uvedeno v evidenci Rejstříku trestů a ve výpisu z ní. Jestliže tak žalobce tvrdí, že v důsledku uvedení informace o jeho odsouzení ve výpisu z evidence Rejstříku trestů je omezen při uplatňování svého práva na svobodnou volbu povolání, nelze z uvedených důvodů tuto argumentaci přijmout. Rovněž tuto žalobní námitku proto považuje zdejší soud za nedůvodnou.

V jednání žalovaného soud neshledal ani žalobcem tvrzenou diskriminaci z důvodu zdravotního stavu. Z vyjádření žalovaného vyplynulo a žalobce to ve své replice nijak nezpochybňoval, že okresní soud vyplnil trestní list a tento elektronicky zaslal žalovanému.

Údaje z něj pak žalovaný vložil do evidence Rejstříku trestů. Zároveň žalovaný upozornil na to, že údaje z trestních listů uvedené v této evidenci eviduje ve většině případů automaticky. Tento postup žádným způsobem nevybočuje z rámce úpravy obsažené v § 3 a § 5 zákona o Rejstříku trestů a příloze č. 4 v. k. ř., která tato zákonná ustanovení provádí. V souladu s § 13 zákona o Rejstříku trestů se pak vzhledem k tomu, že se na žalobce pro uložené ochranné léčení nehledí, jako by nebyl odsouzen, nadále uvádí údaj o pravomocném odsouzení žalobce na základě výše uvedeného rozsudku okresního soudu. Z postupu žalovaného tak žádným způsobem nevyplývá, že by žalovaný v rámci plnění svých úkolů přihlížel ke zdravotnímu stavu žalobce a pouze pro ten jej diskriminačním způsobem zapsal do evidence Rejstříku trestů. V činnosti žalovaného tak soud žádný diskriminační přístup vůči žalobci neshledal. Rovněž tato námitka je proto nedůvodná.

Vzhledem k výše uvedenému proto soud dospěl k závěru, že podaná žaloba je nedůvodná, a proto ji podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.

K návrhu žalobce na přerušení řízení a předložení věci Ústavnímu soudu zdejší soud uvádí, že se nezabýval a ani nemohl zabývat ústavností § 105 odst. 7 trestního zákoníku. Žalovaný toto ustanovení neaplikoval a ani nebyl povinen aplikovat. Nemohlo proto být kritériem posuzování postupu žalovaného. Soud tak nemohl posuzovat ani jeho tvrzenou protiústavnost. Z tohoto důvodu se nemohl věcně zabývat ani návrhem žalobce na přerušení řízení podle § 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a předložení návrhu Ústavnímu soudu na zrušení § 105 odst. 7 trestního zákoníku podle čl. 95 odst. 2 Ústavy. Z čl. 95 odst. 2 Ústavy totiž jednoznačně vyplývá, že soud předloží věc Ústavnímu soudu tehdy, dospěje-li k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem. Ustanovení čl. 95 odst. 2 Ústavy se týká konkrétní kontroly ústavnosti. V projednávané věci však nebyl § 105 odst. 7 trestního zákoníku vůbec použit, a soud se tak ani nemohl zabývat námitkou jeho protiústavnosti. Nemohl proto ani dojít k závěru, že toto ustanovení je v rozporu s ústavním pořádkem.

Nad rámec uvedeného zdejší soud dodává, že se v podstatě v souladu se žalovaným domnívá, že hlavním cílem žalobce je odstranění nepříznivého důsledku odsouzení a toho, že se na něj v souladu s § 105 odst. 7 větou za středníkem trestního zákoníku nehledí, jako by nebyl odsouzen. Toto však nelze vyčítat žalovanému, neboť to není důsledkem jeho postupu a nadto se žalovaný v rámci výkonu své působnosti žádného nezákonného zásahu nedopustil. Zdejší soud se však pochopitelně nemohl zabývat podstatou a důvodností námitky žalobce mimo projednávaný spor mezi žalobcem a žalovaným. To však neznamená, že zde potenciální zásah do práv žalobce neexistuje. S ohledem na obsah námitky žalobce se soud domnívá, že tomuto minimálně z čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.) svědčí právo na účinný právní prostředek nápravy před národním orgánem, jehož prostřednictvím by měl možnost domáhat se ochrany jím tvrzených práv. K tomuto závěru zdejší soud jednoznačně vede judikatura ESLP (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 7. 11. 2013, *E. B. a další proti Rakousku*, stížnosti č. 31913/07, 38357/07, 48098/07, 48777/07 a 48779/07, § 84 a násl.). Pro námitky žalobce, které vybočují z rámce sporu, který zdejšímu soudu přísluší rozhodovat, však není tímto prostředkem nápravy žaloba na ochranu před nezákonným zásahem ve správním soudnictví a původcem zásahu není žalovaný. Je již otázkou posouzení jiných příslušných orgánů a eventuálně procesní strategie žalobce, v rámci jakého řízení by individuální zásah do svých práv způsobený aplikací § 105 odst. 7 trestního zákoníku mohl a měl namítat.

Zdejší soud zde předně poukazuje na povinnost soudu v trestním řízení řídit se zásadou přiměřenosti rovněž při ukládání ochranných opatření (§ 96 trestního zákoníku), přičemž z judikatury ESLP vyplývá, jak výše uvedeno, že zapsání pravomocného odsouzení

do příslušného rejstříku je právě jedním z kritérií pro posuzování závažnosti sankce, a tedy i při rozhodování o ochranném opatření měly tyto námitky své místo. Jejich posouzení by však příslušelo pouze trestnímu soudu. Z předložených rozhodnutí trestních soudů však nevyplývá, že by žalobce nepřiměřenost uložení ochranného opatření v trestním řízení namítal.

Vedle toho není podle zdejšího soudu *a priori* vyloučeno, aby se žalobce bránil proti trestnímu listu vydanému okresním soudem jakožto aktu „správně-soudní“ povahy formou ústavní stížnosti (srov. analogicky nálezy Ústavního soudu ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3141/15), neboť ten by bylo možné v určitém smyslu považovat za individuální akt aplikace § 105 odst. 7 věty za středníkem trestního zákoníku. Tuto možnost zdejší soud uvádí jako hypotetickou a otázka její existence by pochopitelně příslušela posoudit Ústavnímu soudu. Z vyjádření žalobce však neplyne, zda tento prostředek ochrany (z důvodu procesní opatrnosti a zachování příslušných procesních lhůt) využil paralelně společně s podáním žaloby ke zdejšímu soudu.

Ve vztahu k žalobcovu tvrzení ohledně omezení jeho práva na svobodnou volbu povolání není konečně podle zdejšího soudu vyloučeno ani to, aby žalobce jím tvrzenou protiústavní diskriminaci namítal v následném řízení poté, co nebude přijat do zaměstnání, zapsán do komory či přijat do služebního poměru nebo bude z důvodu, že se na něj nehledí, jako by nebyl odsouzen (nikoliv proto, že je údaj o jeho pravomocném odsouzení obsažen ve výpisu z evidence Rejstříku trestů), jiným způsobem omezen v přístupu k jím požadované výdělečné činnosti (srov. v tomto ohledu rozsudek ESLP ze dne 6. 4. 2000, *Thlimmenos proti Řecku*, stížnost č. 34369/97), a to v civilním řízení či soudním řízení správním v závislosti na druhu výdělečné činnosti, o kterou by se ucházel.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud druhým výrokem podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce v řízení úspěšný nebyl, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který naproti tomu byl plně úspěšný, žádné náklady nad rámec plnění jeho běžných úkolů nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladu řízení právo.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 5. dubna 2017

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost:
Božena Kouřimová